

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 16 dhjetor 2013
Nr. ref.: RK520/13

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI88/13

Parashtrues

Nazmi Mustafi

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, K.P./K.V. nr-186/2013, të 1 qershorit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Nazmi Mustafi nga Prizreni.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kérkesës e konteston Vendimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës, K.P./K.V. nr. 186/2013, të 1 qershorit 2013, me të cilin është refuzuar si e pabazuar ankesa e tij.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar për zëvendësimin e masës së dorëzanisë me paraburgim, i cili pretendohet të ketë shkelur të drejtën e parashtruesit për liri dhe siguri, të garantuar me nenin 29 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Kushtetuta) dhe nenin 5 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (në tekstin e mëtejmë: Konventa Evropiane).

Baza juridike

4. Kërkesa është bazuar në nenin 113.7 Kushtetutës, nenet 22 dhe 47 të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejmë: Ligji) dhe rregullin 29 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejmë: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 19 qershor 2013, parashtruesi i kérkesës e parashtroi kérkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Gjykata).
6. Më 24 qershor 2013, Kryetari caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues si Gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtaues, në përbërje të gjyqtarëve: Robert Carolan (kryesues), Altay Suroy dhe Enver Hasani.
7. Më 22 tetor 2013, Kolegji shqyrtaues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kérkesës.

Përbledhja e fakteve

8. Më 2 prill 2012, parashtruesi i kérkesës ishte arrestuar dhe ishte urdhëruar paraburgimi i tij, i cili ishte shqyrtauar dhe vazhduar disa herë.
9. Më 3 dhjetor 2012, filloi seanca kryesore në Gjykatën e Qarkut në Pejë.
10. Më 14 shkurt 2013, u lejua lirimi me kusht i parashtruesit të kérkesës, me kusht të dorëzanisë dhe të dorëzimit të dokumenteve të udhëtimit.
11. Më 23 maj 2013, pas dënit të parashtruesit të kérkesës me burgim, Gjykata e Qarkut në Pejë (P. nr. 346/12) caktoi paraburgimin e parashtruesit të kérkesës derisa aktgjyki i tij merrte formën e prerë.

12. Gjykata e Qarkut arsyetoi vendimin e saj si vijon:

“(...) I pandehuri Nazmi Mustafi tani është në një pozitë krejtësisht tjeter. Ai mbetet i dënuar për veprat penale serioze dhe ai ka pranuar një dënim unik të dënueshme me 5 vjet burgim. Ai po ashtu duhet të paguaj një gjobë të majme e cila mund të konvertohet në periudhë të burgimit nëse nuk paguhet. Atij po ashtu iu është ndaluar që të mbaj zyre publike për periudhë kohore prej 3 vitesh pas lirimit të tij. Në fund duke qenë i dënuar, punësimi i tij në PSRK-në tani do të ndërpritet. Paneli konsideron të gjitha këto rrrethana kur kombinohen na jepin një pasqyrë për të pandehurin i cili është në fakt i zhveshur dhe kjo në anën tjeter paraqet rrezikun substancial të arratisjes.

(...)

Paneli po ashtu duhet të vërtetoj nëse masat alternative do të ishin të pamjaftueshme që të sigurohen prania e ta pandehurin në Kosovë deri ne momentin kur aktgjykimi të jetë i formës së prerë. Mendimi i panelit është se pozita e të pandehurit tani është ndryshuar në mënyrë dramatike ashtu që çfarëdo mase tjeter përvëç paraburgimit do të ishte jo adekuate sepse masat të cilat do të paraqisin mundësin e arratisjes dhe do të ishin të pamjaftueshme që të sigurohet prania e të pandehurin në Kosovë që të zhvillohet një ankesë dhe të eliminohen rreziqet e lartcekura”.

13. Parashtruesi i kërkesës ushtroi ankesë kundër aktgjykimit, kryesisht për shkak se “vendimi me të cilin caktohej paraburgimi kundër NAZMI MUSTAFIT përmban mospërputhje dhe kundërthënie logjike në arsyetimin e tij, si dhe nuk ekzistojnë arsyet se ka rrezik për arratisje, përkundrazi, ka rrrethana të veçanta që e kundërshtojnë atë rrezik dhe se Aktvendimi i mëparshëm për dorëzani është ende në fuqi”.
14. Më 1 qershor 2013, Gjykata e Apelit e Kosovës (K. P./K. V. nr. 186/2013) e refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar.

Pretendimet e parashtruesit

15. Parashtruesi i kërkesës pohon se Vendimi i Gjykatës së Apelit të Kosovës (K. P./K. V. nr. 186/2013) të 1 qershorit 2013, ka rezultuar me tri shkelje:

“Shkelja e nenit 5 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore,
Shkelja e Kushtetutës të Republikës së Kosovës,
Shkelja e dispozitiveve të neneve 274, 275 paragrafi 1, nenit 276, dhe nenit 277 (veçanërisht e rëndësishme shkelja e paragrafit 4), e në lidhje me nenin 393, paragrafi 1, nenin 281, paragrafi 1 dhe 2, nënparagrafi 1, pika (i), (ii), (iii), të Kodit të Procedurës Penale të Kosovës”.

16. Parashtruesi veçanërisht pretendon se:

“Aktvendimet e Gjykatës Themelore në Pejë dhe të Gjykatës së Apelit të Kosovës nuk janë ligjërisht të bazuara, pa arsyetim ligjor në dispozitiv, janë përpiluar duke u bazuar në supozime, kopje të njëri tjetrit, të motivuar politikisht, diskriminuese, të motivuar për të mbrojtur kriminelët, me miliona euro të keqpërdorura, me qëllim të parandalimit të zbulimit të së vërtetës, të atyre, të cilët i kam hetuar dhe ndjekur penalisht dhe unë jam viktimi e punëve të ndyta dhe të dështimit të drejtësisë në Kosovë”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

17. Parashtruesi kryesisht pretendon se janë shkelur neni 5 (E Drejta për Liri dhe Siguri) të KEDNJ-së dhe një numër i madh i neneve të Kodit të Procedurës Penale.
18. Gjykata së pari duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë së kërkesës, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe në Rregullore të punës.
19. Në këtë drejtim, neni 113 i Kushtetutës përcakton:
 - “*1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngitura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.*
 - “*7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.*
20. Përveç kësaj, neni 49 i Ligjit parasheh se:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor”.
21. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi ka kërkuar mbështetje për t'i mbrojtur të drejtat e tij në Gjykatën e Apelit të Kosovës. Gjykata gjithashtu vëren se Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit, i 23 majit 2012, dhe se parashtruesi e dorëzoi kërkesën e tij në Gjykatë, më 19 qershori 2013.
22. Prandaj, Gjykata konsideron se parashtruesi është palë e autorizuar, se i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të parapara me ligj dhe se e ka dorëzuar kërkesën brenda afatit katër mujor.
23. Megjithatë, Gjykata gjithashtu duhet të marrë parasysh nenin 48 të Ligjit, i cili parasheh se:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësish se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.
24. Për më tepër, rregulli 36 i Rregullores së punës parasheh se:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse: c) kërkesa është qartazi e bazuar”.

“(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...], ose

b) faktet e paraqitura në asnje mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese;

[...], ose

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

25. Parashtruesi pretendon në përgjithësi se vendimet e Gjykatës Themelore dhe të Apelit *nuk janë ligjërisht të bazuara (...) të përpiluara bazuar në supozime (...) të motivuara politikisht (...).* Në fakt, parashtruesi i kërkesës nuk arriti të paraqesë argumente në baza kushtetuese, përvèç se nuk pajtohet me vendimin e Gjykatës së Apelit dhe i referohet *“shkeljes së nenit 5 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut”* dhe *“shkeljes së Kushtetutës së Republikës së Kosovës”*.
26. Gjykata thekson se, nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese që të merret me gabimet e fakteve ose të ligjit (ligjshmërisë) që pretendohet të jenë kryer nga ana e gjykatave të rregullta, përvèç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutshmëria).
27. Gjykata vëren se Gjykata e Apelit e refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtruesit, me arsyetimin në vijim:

“Gjykata pajtohet me vlerësimin e gjykatës së shkallës së parë se rrethana e vetme relevante për caktimin e masave kufizuese kundër të pandehurit është rreziku i arratisjes, gjersa kushtet tjera sipas nenit 281 paragrafi 1 nën-paragrafi 2 pikave ii) dhe iii) të KPPK-së (arsye për të besuar se i pandehuri do ta pengojë përparimin e procedurës penale dhe rreziku i përsëritjes së veprës penale) nuk ekzistojnë më tutje pasi që Prokurori ka mbaruar me paraqitjen e provave”.

“Gjykata e shkallës së parë me të drejtë i ka dhënë peshën kryesore ndryshimit të rrethanave të shkaktuara me fajësimin e të gjithë të pandehurve dhe dënimet e ashpra të pritshme nëse aktgjykimi bëhet i formës së prerë. Me këtë, rreziku i vërtetuar më parë është shtuar në mënyrë të konsiderueshme”.

“Në lidhje me Nazmi MUSTAFIN (parashtruesi i kërkesës), në veçanti qasjen e tij në burime të mjaftueshme financiare dhe kontaktet e tij jashtë vendit janë faktorë të rëndësishëm që e përbejnë rrezikun e arratisjes. Argumentet e tij se duhet të kujdeset për anëtarë të-sëmurë të familjes së tij dhe se ai është mbajtësi i vetëm i familjes nuk kanë qenë bindësse pasi që në rast se dënim i burgim kundër tij bëhet i formës së prerë, ai do të jetë i ndarë nga familja e tij gjate vuajtjes së dënitit. Në këtë situatë, ai nuk do të jetë në gjendje as që ta mbajë familjen me tutje”.

“Fakti se ai i është përgjigjur të gjitha ftesave dhe ka marrë pjesë në të gjitha seancat gjyqësore gjersa ka qenë në liri me dorëzani është marrë parasysh në mënyrë të drejtë në dobi të tij nga gjykata e shkallës së parë. Sidoqoftë, me fajësimin e fundit është krijuar një situatë e re e cila shpie në përfundim së motivimi i të pandehurit për t'i ikur drejtësisë nuk mund të kontrollohet në mënyrë të mjaftueshme vetëm më dorëzani”.

“Kundërshtimi se aktvendimi mbi dorëzaninë është akoma në fuqi nuk qëndron. Është e qartë se aktvendimi i ri pas shpalljes se aktgjykimit sipas nenit 393 paragrafit 3 në lidhje me nenin 281 paragrin 1 te KPPK-së, tejkalon dhe zëvendëson aktvendimin e mëparshëm mbi shqiptimin e dorëzanisë”.

(...)

“Duke pasur parasysh rrezikun e arratisjes, gjykata nuk sheh asnjë masë alternative apo ndonjë kombinim i cili do te ishte i mjaftueshëm për ta eliminuar rrezikun”.

28. Gjykata vëren se Gjykata e Apelit “i dha peshën kryesore ndryshimit të rrethanave, të shkaktuar nga dënim” i parashtruesit, duke konsideruar se rrethanat e papritura qojnë në “përfundimin se motivi i të pandehurit për t'i ikur drejtësisë nuk mund të kontrollohet mjaftueshëm vetëm nga dorëzania” dhe se vendimi për paraburgim “e tejkalon dhe zëvendëson aktvendimin e mëparshëm për dorëzani”.
29. Gjykata konsideron se arsyetimi i ofruar nga Gjykata e Apelit në përgjigje ndaj pretendimeve të bëra nga parashtruesi i kërkesës, është i qartë dhe i arsyetur mirë. Në të vërtetë, Gjykata e Apelit iu përgjigj në mënyrë të plotë pretendimit të parashtruesit në atë se *paraburgimi i shqiptuar (...)* përmban mospërputhje logjike dhe kundërthënie në arsyetimin e tij, dhe mbi atë se nuk ekziston rreziku i arratisjes.
30. Gjykata më tej konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk kishte mbështetur dhe dëshmuar se dënnimi i tij i papritur nuk përbën rrethanë të re me peshë relevante për ta ndryshuar situatën faktike, ku vetëm dorëzania nuk është e mjaftueshme për ta parandaluar rrezikun e arratisjes.
31. Pra, pretendimi se Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit ia ka shkelur të drejtat dhe liritë e tij, të mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria), neni 5 i KEDNJ-së, është i pabazuar. (Shih Vanek kundër Republikës Slovake, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës nr. 53363/99, i 31 majit 2005).
32. Gjykata përkujton se Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e apelit, kur shqyrton vendimet e gjykatave të rregullta. Roli i gjykatave të rregullta është të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës [DHM], nr. 30544/96, parografi 28., Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] 1999-1).

33. Prandaj, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konsiderojë se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta dhe arbitrale. (Shih, *mutatis mutandis*, Shub kundër Lituanisë, Vendimi i pranueshmërisë së kërkesës së GJEDNJ-së nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).
34. Si përbledhje, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe si e tillë është e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në përputhshmëri me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe me rregullin 36 (1) dhe (2) b) dhe d) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 22 tetor 2013, me shumicë votash

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese ;
- IV. TË SHPALLË se ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Almiro Rodrigues

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani